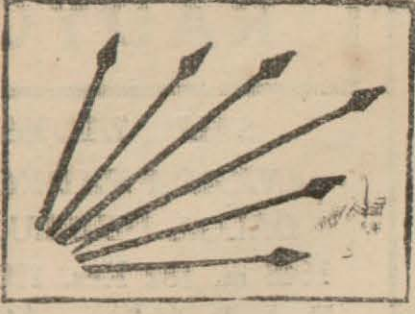

Aydın

ÜÇÜNCÜ YIL
No : 677
SALI
7
II. Teşrin 1939

İdare yeri
Aydın
C. H. P.
Basımevi

Sayı : 100 Para

PAZARTESİDEN BAŞKA HER GÜN ÇIKAR SIYASİ HALK GAZETESİ

Sayı : 100 Para

Hükümetimizin güzel bir kararı

Bir çok toprak mahsullerimizin ihracına müsaade edildi

Ankara, 6 — Ankarada baş gösteren gerginliğin Eylül iptidasında gümül ve sirayet devesi malûm olmadığından memleketten 4 Eylül 1939 ve 2/11869 numaralı kararname ile bir çok toprak mahsullerimizin ihracı men ve bir kısmı da lisans usulüne tabi tutulmuşlardı.

İstihbaratımıza nazaran büyük müstahsil kitlemin zin ve halkımın menfaatini göz önünde tutan hükümetimiz bir sayılı listeye dahil olan aşağıdaki toprak mahsullerinin ihracını serbest bırakmıştır.

Bezelye, nohut, fasulye, mercimek, burçak, darı, pamuk tohumu, kepek, keçi kılı, zeytin yağı, kendir, kerestelerden yalnız fırınlamış olanlar.

Lisansa tabi iki numaralı listeden:

Tiftik, bağırsak, küçük baş hayvan derileri, susam, bakla ve soya fasulyesinin geniş bir surette ihraç olunması kararlaştırılmıştır.

Hatay

Mebusları seçildi

Ankara, 5 — 5/11/1939 pazar günü Hatayda yapılan mebus intihabında Cumhuriyet Halk Partisi namzetlerinden

Mehmet Tecirli
Bekir Sıtkı Kunt
Abdülkani Türkmen
Abdullah Mürsel
Hamdi Selçuk
ekseriyet kazanarak mebus seçilmişlerdir.

Vilâyet Parti ve Halkevleri teşkilâtının teftişleri

Parti müfettişimiz Mardin mebusu Dr. Rıza Levend teftişlerine devam ediyor

Teftiş için kazalara çıktığını yazdığımız Parti müfettişi Dr. Rıza Levend beraberlerinde Parti vilâyet reisi olduğu halde cumartesi ve pazar günleri Bozdoğan kaza Partisini ve Bozdoğan Halkevinin, bundan sonra

Yenipazar nahiyesi Parti ve Halkevinin, Dalama nahiye partisini teftiş ederek Aydın dönmüştür.

Parti müfettişimiz dün yine beraberinde Vilâyet Parti reisi olduğu halde Köşk ve Umurlu nahiye Parti işlerle Umurlu Halkevinin teftiş etmişlerdir.

Çarşamba günü Nazilli, Sömer ve Karacasu teşkilâtını da teftiş etmek üzere Aydından hareket edeceklerdir.

Garp cephesinde

Fonbah mıntakasında şiddetli topçu düellosu oluyor

Garp cephesinde : Cephede bazı mıntakalarda mahalli topçu faaliyeti olmuştur.

Royter ajansı askeri hareket etrafında şu malûmatı vermektedir.

Cephedeki faaliyetin en hararetli kısmı Fonbah etrafında ceryan etmektedir. Almanlar Fonbahı mütemadiyen bombardı

man etmektedirler. Bombardıman bilhassa Fonbahın şimal şarkı, cenubu şarkı ve cenup kısımlarına patılayacak neviden mermilerle yapılmaktadır.

Bombardımandan maksat Fonbaha yapılacak mühimmat ve erzak sevkini güçleştirmektir. Zira şehir Alman hatları içine bir çıkıntı teşkil etmektedir.

Almanlar 185 lik obüsler kullanmaktadır. a. a.

Serbest bırakılan

Amerikan vapuru meselesi

Norveç hükümeti Almanyanın protestosunu reddetti

Vaşington, 6 — Amerika hükümeti : City of Flint vapuru meselesindeki hattı hareketinden dolayı Norveç hükümetine teşekkür edecektir.

Kristiyanıya, 6 — Norveç hükümeti, Amerikanın City of Flint vapuruna salıvermesi ve Alman mürettebatını tevkif etmesi üzerine Alman maslahatküzarının yaptığı protestoyu reddetmiştir.

Norveç hükümeti, hattı hareketini gerek Almanya ve gerek Norveç hükümeti rince de tasdik edilmiş olan 1907 Lâhi mukav

velesinin metinlerine istinat ettirmektedir. Norveç hükümeti bu hususta Alman maslahatküzarına mukabil bir nota vermiştir.

Paris, 6 — İngiliz bahriye nazırı Çurçil, 2 teşrinisaniden 5 teşrinisanıye kadar Pariste kalmış, başvekil Daladiye ve harbiye nazırına mütâki olmuştur.

B. Çurçil, dona ma amiraliyle uzun uzadıya görüşmüş ve baş kumandan general Gamlen ve hava orduları kumandanıyıc mülâkatlarda bulunmuşlardır.

Dikili felâketzedeleri için

Aydın Kızılay merkezine yapılan teberrular

Lira K.

829 21 Evvelki yekûn
20 00 Aydın inhisarlar baş müdürlüğü ve memurları
5 75 Vilâyet emniyet müdürlüğü ve memurları
34 05 Ortaklar köyü halkı tarafından kızılây şubemiz eliyle
14 50 Aydın ortaokul müdür muallim ve memurları
21 70 Ortaokul talebeleri
925 21 Yekûn

Sovyet - Finlandiya müzakereleri

Moskova, 6 — Sovyet murahşarları ile Finlandiya heyeti arasında dün yeni hiç bir müzakere olmamıştır.

Heyet azaları, İsveç, Norveç ve Danimarkanın Moskova elçilerini ziyaret etmiştir.

C. H. P.

Orta mahalle ocağı resisliğinden :

Ocağımızın yıllık kongresi 7/11/1939 salı günü saat 20 de Orta mahalle mektebinde yapılacağından ocağımıza yazılı azaların teşrifleri rica olunur.

Büyük Millet Meclisinde

Ha. Vekilimiz Türkiye ile İngiltere ve Fransa arasında akdedilen muahedenin muhtelit encümünde tetkikini istedi

Ankara, 6 — Büyük Millet Meclisi bugün Refet Canitezin başkanlığında iki celse akdetmiştir.

Birinci celsede encümenlerin intihabı yapılmış ve ikinci celsede intihabat neticelerinin tebliğini müteakip Hariciye Vekili Şükrü Saraçoğlu söz alarak,

Türkiye, İngiltere ve Fransa arasında akt ve meclise sevkedilen muahedenin tasdiki için Hariciye ve Milli Müdafaa encümenleri tarafından müştereken tetkikini istemiş ve bu talep kabul edilmiştir.

Meclis önümüzdeki çarşamba günü toplanacaktır.

ALMANYANIN

Bir harp faaliyeti göstermemesi siyasî mahfillerde hayretler uyandırıyor

Londra 6 — İki aydanberi harp başladığı halde Almanyanın hiç bir faaliyet göstermemesi siyasî mahfillerde hayret uyandırmakta ve bu ataletin sebepleri araştırılmaktadır.

Harbin uzaması esasen işe maddesi mahdud olan Almanyanın zararına olduğu muhakkaktır. Almanyanın plânı seri bir muvaffakiyete istinat ediyordu. Ve Alman ordusu bir şeyden evvel taarruz için hazırlanmıştı

Hitler fırsat kazanmak istiyor ve tereddüt ediyor. Siyasî mahfillerde hakim olan kanaat, Hitler Alman ticaretine yeni mahreçler bulmak için büyük devleri elde etmek ve küçükleri korkutmak istemektedir. Alman hükümeti bu hususta diplomasi sine güvenmektedir.

Almanya müttefikleri bıktırarak bitaraffarın sulh teşebbüslerini uyandırmak istemektedir.

Dahiliye Vekilimiz Sivasta vilâyetin umumî ihtiyaçlarını gözden geçirdiler

Sivas, 6 — Dahiliye Vekili Faik Özlak'ın huzurile vali ve kaza kaymakamlarının da iştirakile bir toplantı yapılmış ve vilâyetin umumî vaziyeti ve ihtiyaçları gözden geçirilmiştir.

B. Faik Özlak müteakiben Partiyi ziyaret etmiş ve şehrin görülecek yerlerini gezdikten sonra Malatya'ya hareket etmiştir.

Bohemyada

İşe ve ticaret vaziyeti fenalaşıyor

Peste, 6 — Bohemyada işe ve ticaret vaziyeti sıratle fenalaşmaktadır.

Ekmek, kömür yokluğu kendini hissettirmektedir. İşçiler benzin bulamadıklarından traktörlerini kullanamamaktadırlar. Almanyaya sevk edilen işçiler 70 bine baliğ olmuştur. Ailelerine mektup yazabilenler vaziyetlerinin çok fena olduğunu yazmaktadırlar. a. a.

Parti

Ocak kongreleri

Aydın merkez kazasının Cuma ve Güzelhisar mahallelerinin Parti ocak kongreleri yapılmıştır.

Dileklerden sonra yapılan intihapta Cuma mahallesi ocak heyetine Mehmet Ali Sezgin, Emin Erer, Tevfik Seyhan, Rahmi Önder ve Mehmet Güler.

Güzelhisar ocak heyetine Hassan Çetinbaş, Hilmi Tükel, Mustafa Özvardar, Dermuş Ekici, Morat Özseyhan seçilmişlerdir.

Bölge lig maçları

Pazar günü Aydın spor alanında bölge lig maçlarına devam edilmiştir.

İlk maç Aydın - Sökespor takımları arasında yapıldı. Bu maç, Sömerden B. Halidin hakemliğinde devam etmiş ve netice 21 - 0 gibi azim bir farkla Aydın galibiyeti ile bitmiştir.

İkinci maç Sömer - Çine takımları arasında olup Çine gelmediğinden Sömerliler seremoni yapmıştır.

Karilerimizden bir rica

Ebedî Şef Atatürk'ün ölümünün birinci yıl dönümünü tazi için gazetemiz fevkalâde bir nüsha çıkaracaktır.

Karilerimiz arasında Büyük Şefin bir çok kıymetli hatıralarını, sözlerini, vecizelerini bütün tazeliği ve canlılığı ile hafızalarında saklayanlar vardır.

Millî inkılâbımız için çok kıymetli birer vesika mahiyetinde bulunan bu hatıraları karilerimiz yazı ile en geç 8 teşrinisani 1939 tarihine kadar bildirdikleri takdirde fevkalâde nüshamızda neşretmek mümkün olabilecektir.

Belediye Reisimizin Mecliste okuduğu çalışma raporu

Belediye meclisinin 1 teşrinisani tarihinde yaptığı toplantıda Belediye reisimiz B. Etem Mendresin okuduğu senelik çalışma raporunun metnini neşrediyoruz :

— 4 —

Elektrik hesaplarına gelince: Bunu tetkik ve tasdik için yüksek huzurunuzda sunduğum müessesenin 1938 senesi kati hesap cetvellerinde göreceğinizden at vermediği zait

hesabı katilerde görülmesi mümkün olmıyan bir noktaya burada kısaca temas etmeliğime müsaadenizi rica ederim.

Geçen sene elektrik santralımız (235820) kilovat elektrik istihsal etmiş ve bu istihsalın (93254) kilovatı abanelerimiz, (60682) kilovatı belediye, (6659) kilovatı sanayi müesseseleri ve (3714) kilovatını da bizzat elektrik santrali tarafından sarf ve istihlak edilmiştir. Bu miktar normal gerait altına ve makinelerimizin istihsal kudretine göre yapılan istihlakıdır. Yeni motor ilâve edildikten sonra yeniden abane kaydedilmek üzere yapılacak müracaatları belediyemiz her zaman ve memnuniyetle karşılayabilecek bir vaziyete girmiş olacaktır.

Daimi encümen :

Daimi encümen geçen içtima devresinden bu içtima devresine kadar bir yıl içinde 98 toplantı yapmış ve bu toplantılarda 457 si idari, 466 ceza ve 233 cü alım ve satım işlerine ait olmak üzere 1156 karar ittihaz etmiştir.

Kaydettiğimiz 457 idari karar arasında memleketin ve umurun sıhhat ve huzuruna alâkadar bulunan ehemmiyetli mevzular üzerinde dikkat ve hassasiyetle durmaktayız ki bunlardan bazılarını muhterem heyetinize arz edeyim:

1 — Kara sinek ve sivri sineklerle mücadele yolundaki çalışmalarımızı bu yıl daha ziyade genişleterek bütün ikamet gâhlarında helâ ve lâğım çukurlarına mazot veya siyah asitfinik dökülmesi, otel, han gibi umurun yatıp kalmasına ait olan binaların pençelerine tel kafes konulması mecbur tutulmuş,

Lokanta, Aşçı dükkanı, tatlıcı ve börekçi gibi yemek ve yağlı maddelerle yiyecek yapan ve satan yerlerde kullanılan yağların evsafir hakkında bu müesseseler belediyenin kontrol ve mürakabesi altına alınmıştır.

Pazar yerinde satılan yağların safi veya karışık olduklarının müşteriler tarafından kolayca bilinebilmesi ve müstehliklerin bu bakımdan aldanmamaları için karışık ve safi yağ satan sâhaların verileri ayrılmış ve yağların safi ve karışık olarak satılması mecbur tutulmuştur,

2 — Çok pis ve perişan kıyafetlerle trenlerden yolcuların eşyalarını taşıyan hammalara yeknasak elbise ve kasket geydirilmiştir.

3 — Şehrin huzur ve sükununu temin makûlde satıcıların çarşı, pazar ve mahalle çarşarında yüksek sesle bağırma-ları, radyo ve gramfonların yüksek sesle halkı rahatsız etmeleri ve park içinde pisikletle gezilmesi yasak edilmiştir. Çocuk parkındaki çocuk oyuncakları bütçemizin müsaadesi nisbetinde yaptırılmış ve çocuk parkı münhasıran küçük çocuklara tahsis edilmiştir.

4 — Yeniden bir cenaze oto mobil ve itfaiye için yeni bir kamyon şasesi ile 200 metre verici hortum ve dört dane alıcı hortum satın alınmak suretiyle şehir itfaiyesinin teçhizat ve malzemesi ikmal edilmiştir.

5 — Dükkanların muayyen saatlarda açılıp kapanması hakkında ittihaz edilmiş olan kararın tatbikine devam edilmektedir.

Bunlardan başka otel, hamam berber ve lokantaların fiyat tarifeleri üzerinde meşgul olmaktadır.

Aziz arkadaşlarım,

Bu raporla belediyenizin bir senelik mesaisini bir hülâsa halinde dahi olsa yüksel huzurunuzda arz etmiş bulunuyorum. İtimat, alâka ve yardımlarınız bize müzahir oldukça belediye işlerinde daha büyük muvaffakiyetler elde edebileceğimizi arz eder ve hepinizi hürmetle selâmlarım.

Nüfus siyaseti ve çocuk bakımı

Yazan : Çocuk hastalıkları mutahassısı :
Dr. Remzi Uluşay

— 1 —

Türk kadını doğurgandır. Tenasül bereketine rağmen çocukları hayatta tutmak kabil ol-saydı az zamanda nüfusumuz misli misline artardı. Bir millette nüfus, doğan çocuklarla değil, hayatta kalanlarla tezayüt eder. Arazimiz geniş, ona göre nüfusumuz azdır. Zaten başka memleketlere göre bizdeki kesafeti nüfus çok aşağıdır. Bunu telâfi etmek için çalışmak teşvik etmek her türkün milli yazifesidir.

Ankara, İzmir İstanbul gibi büyük şehirlerimizde içtimai sebeplerden dolayı doğum azalmaktadır. Bu da çocuk yetiştirmek külfeti, besleyebilmek korkusu olduğu gibi maalesef bazı ailelerde mali vaziyet müsait olduğu halde, mahza nefsi-ni, huzur ve rahatını, zevk ve eylesesini tatmin etmek düğncesinden ileri gelerek hutkâm bir his tesiri altında anneler, ve babalar çocuk doğurtmak istemiyorlar. Zehirli kanatlarını rast geldiğine aşılamak ve şunu burada teşvik ettiklerini görmek mümkündür. Böylelerini millet ve memleket için tufeyli (parazit) geçinen hissiz vatansız milliyetsiz insan saymak daha doğrudur. Kendini doğuran ve yetiştiren bir ana ve baba yok mudur. O halde bu emekleri ne ile ödeyecektir. Aldığı maaşta, kazançta, geçindiği yurdun hakkı vardır. Bu günah ve nankörlük

sayılmaz mı? Her çocuk zekâ ve enerjisiyle adını, mevkiini alır.

Ancak yüzümüzü güldüren bir cihet varsa köylü nüfusunun şehirdekileri telâfi edecek kadar çocuk doğumunun fazlalığıdır. Nüfusu çoğaltmak için ne yapmalıdır?

Tevellüdatın çoğalmasını teşvik: Her aile en aşağı üç çocuk doğurmalıdır. İkisi ana ve baba yerine birisi de hiç olmazsa vatan müdafaası için her ihtimale karşı fazla bulunmalıdır. Zengin aileler, fukaradan ziyade muhtelif sebeplerden dolayı çok çocuk yapmak istemezler. Tasadüfen yapacakları bir iki çocukta, pek nazlı ve şımarık büyütülür. Bunlar bilâkis mahrumiyete ve mezahime karşı be denen ve ruhan sertleşmemiştir. Baba malına güvenir, ufak bir şeyden gözü yılar, fikri teşebbüs yoktur, çocuk enerji sahibi olamaz.

Köylünün ve amelenin çocuğu millete vadiadır.

Çok çocuklu babaları himaye etmek, ve mesleken terakki ve terfih etmek, millî vicdan borcudur. Çocuk yetiştiren baba ve ana millete en büyük vergi veriyor demektir,

Adliye vekâletinin yaptığı gibi çocuğu az veya hiç yok kimselerin maaşlarından bir miktar vergi alıp çocuğu fazla hakimlere vermek suretile aile korumak, çocuk yetiştirmek heves ve zevkini hakimlere veriyor. Bunu her kese teşmil etmek genelletirmek lazımdır. Bekâr ve çocuğu az aileye idaresine göre maaş vermek veya tarh etmek suretiyle çok çocuklu babayı korumak, tercihan vazifeye almak gibi yükünü azaltmak, maaşını arttırmak gibi farklar hükümet için en başta bir vazife olacaktır. Henüz bizde bu ülkü umumileşmemiştir. İlk fırsatta ve yakın bir atide bunu da görmek mümkün olacaktır,

— Sonu var —

Aydın Tapu Sicil Muhafızlığından :

İncirliova nahiyesinin Çarık-lar köyünün Bozyer mevkiinde doğusu Osman oğlu Mehmed Yıldırım batısı körün çamı şimalen Ahmet oğlu Nuri Yaşar güneyi Osman oğlu Hasan ile çevrili zeytinli tarla abacı oğlu Mehmedin cedden kalma malı iken ölümüyle karısı Ümmü ve oğlu Ali ve kızı Ayşeye intikal eylediği köyünden getirilen il-mühaberden anlaşılmıştır.

1515 sayılı yasaya göre gazete ile ilân tarihinden itibaren 14 gün sonra mahalline tahkikat yapmak üzere memur gönderilecektir. Sözü geçen yerde bir aynı hak iddiasında bulunanlar varsa ellerindeki vesaiklerle birlikte yerinde bulunacak olan memura veya 1407 fiş sayısıyla daireye müracaatları bildirilir. (92)

RADYO

SALI 7/11/939

ANKARA RADYOSU
DALGA UZUNLUĞU

1648 m. 182 Kcs. 120 Kw.
T. A. P. 31,70 m. 9465 Kcs.

12.30 Program ve memleket saat ayarı.

12.35 Ajans ve meteoroloji haberleri.

12.50 Türk Müziği

Çalanlar: Ruşen Kam, Cevdet Kozan, Reşat Frer, Hasan Gür
13.30-14.00 Müzik (Karışık program Pl.)

18.00 Program

18.05 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri
18.25 Müzik (Cazbant Pl.)

18.55 Konuşma (Halk iktisat saati)

19.10 Türk müziği Tuna gecesini Ankara radyosu küme heyeti. Derleyen Kemel Altinkaya İdare eden Mesut Cemil.

19.50 Konuşma (Ormanlarımızı tanıyalım ve koruyalım)

20.05 Türk müziği

Çalanlar: Vecihe, Ruşen Kam Cevdet Kozan, Reşat Erer.

1 Okuyan Müzeyyen Senar

1 — Kürdili hicazkâr peşrevi

2 — Arif bey - Kürdili hicaz kâr şarkı (Kanlar döküyor)

3 — Selâhattin Pınar-Kürdili hicazkâr şarkı (Aşkınla yanan)

4 — Selâhattin Pınar-Kürdili hicazkâr şarkı (Nereden sevdim)

5 — Osman Nihat - Kürdili hicazkâr şarkı (Akşam güneşi kalkmalı)

6 — Halk türküsü (A Fadimem hadi senle kaçalım)

2 Okuyan Necmi Rıza Ahıs-kan

1 — Haşım bey-Hicazkâr şarkı (Şeb ta seher)

2 — Asariye hatibi-Hicazkâr şarkı (Yok hilâfım)

3 — Rahım - Hicazkâr şarkı (Bekledim ta fecre kadar)

4 — Lütfü bey-Hicazkâr şarkı (Sana noldu gönül)

5 — Ruşen Kam - Hicazkâr şarkı (Bir nevcivandır aşubu candır)

20.50 Türk müziği. Halk türkülleri Mahmut Karındaş, Sadi Yaver Ataman.

21.00 Konser takdimi. Halil Bedii Yönetken

21.15 Müzik (Radyo caz orkestrası - Şef Dr. Praetorius)

22.00 Memleket saat ayarı

22.00 Ajans, ziraat, esham, kambiyo - nuket borsası (fiyat).

22.20 Serbest saat

22.30 Müzik

23.10 Müzik (Cazband - Pl)

23.25-23.30 Yarınki program ve kapanış

Zayı

Aydın Ortaokulundan aldığım 9/9/939 tarih ve 563 sayılı tasdiknamemi kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü olmadığı ilân olunur.

Milas binbaşı Fuat Süel
oğlu Sıtkı Süel
(91)

İmtiyaz sahibi ve Umumî Negriyat
Müdürü : Etem Mendres
Başlıdığı yer
C H P Basımevi

Atatürk günü İHTİFAL PROGRAMI

1 — 10/11/939 Cuma günü Ebedî Şef Atatürkün ölümünün yıl dönümüdür.

2 — O gün 5 ve 6 ncı maddelerde yazılı ihtifal bîtesiyeye kadar mağaza, dükkan ve kahveler kapanacak, ihtifali müteakip açılacaktır.

3 — Radyolarda musiki çalınmayacak, kahvelerde oyun oynanmayacaktır.

4 — Sinamada yalnız Atatürkün hayatı ve cenaze törenine ait filmler gösterilecektir.

5 — Saat 9,05 de Halkevi salonunda bir ihtifal toplantısı yapılacaktır. Bu toplantıya valimiz, komutan, askerî, adli ve mülki erkânla devair rüesa ve müdürleri umumî ve şehir meclisi âzaları, cemiyet ve müesseseler reis ve idare heyetleri âzaları ve bütün Aydınlılar davetlidir. Toplantıda verilecek hitabeler hoparlörlerle neşrolunacağından salonda yer bulamıyanlar ihtifali Halkevi meydanından takip edeceklerdir.

İhtifal toplantı programı :

A : Saat 9,05 de Halkevi reisi toplantıyı açarak toplantıda bulunanları beş dakika ihtiram sükûtuna davet edecektir.

B : Dil, tarih ve edebiyat şubesi tarafından Atatürkün hayatı hakkında bir hitabe verilecektir.

C : Halkevi idare heyetinden bir arkadaş Milli Şefin beyannamesini okuyacaktır.

6 — Toplantıyı müteakip toplantıda bulunanlar ve ihtifali alandan takip edenler hep birlikte hükümete gidilerek Atatürk büstüne (Aydın) adına bir çelenk konulacaktır.

7 — Halkevi hoparlörleri o gün yalnız ajans havadisleri neşrecek ve her neşriyatında Milli Şefin beyannamesi okunacaktır.

8 — Bu program davetiye yerindedir.

Aydın Halkevi reisi avukat
Neşet Akkor

Yeni tab edilen „Köy Posta,, defterleri matbaamızda satılır